

Sygn. akt III CSK 221/20

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z wniosku R. W.
przy uczestnictwie S. W.
o stwierdzenie nabycia spadku po W. W.,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 września 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 3 lipca 2020 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od wnioskodawcy R. W. na rzecz uczestnika S. W. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z 3 lipca 2020 r., po rozpoznaniu sprawy z wniosku R. W. z udziałem S. W. o stwierdzenie nabycia spadku po W. W., na skutek apelacji Wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego w S. z 10 lipca 2019 r., postanowił oddalić apelację i zasądzić od R. W. na rzecz S. W. 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia złożył Wnioskodawca, zaskarżając orzeczenie w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie. Wniósł o uchylenie

zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie, o uchylenie w całości orzeczeń obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy zgodnie z art. 398¹⁶ kpc w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., poprzez zmianę zaskarżonego orzeczenia i stwierdzenie, że spadek po zmarłej W. W. nabyli W. W. W. i J. W. W.. Jako podstawę wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, okoliczność, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona oraz wniósł o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi Uczestnik S. W. wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak spełnienia ustawowych przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., z ostrożności procesowej, gdyby wniosek o odmowę przyjęcia skargi do

rozpoznania nie został uwzględniony - o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od Wnioskodawcy na rzecz Uczestnika kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego służy nie tylko interesowi strony, lecz stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia w interesie publicznym, którego celem jest wyjaśnienie istotnego zagadnienia prawnego, dokonanie wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, bądź usunięcie z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. W konsekwencji, uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powinien przedstawić argumentację jurydyczną pozwalającą przyjąć, że w sprawie rzeczywiście występuje przywołana w nim przesłanka. W odniesieniu do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga to, by przedstawione zagadnienie prawne było istotne, co wyraża się w jego znaczeniu dla rozwoju prawa lub precedensowym charakterze. Zagadnienie to musi pozostawać w związku z danym sporem wyrażającym się w tym, że udzielenie na nie odpowiedzi przez

Sąd Najwyższy rozpoznający sprawę merytorycznie - co wymaga podniesienia w ramach podstaw skargi odpowiedniego zarzutu pozwalającego na odniesienie się do sformułowanego zagadnienia prawnego - będzie mieć wpływ na sposób jej rozstrzygnięcia.

W niniejszej sprawie Skarżący nie spełnił wymagania należytego umotywowania istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Nie może ono być bowiem lakoniczne, bez odpowiedniej profesjonalnej argumentacji jurydycznej.

Okoliczność, iż skarga kasacyjna ma służyć urzeczywistnieniu nie tylko interesu prywatnego skarżącego, ale także interesowi publicznemu, nie pozwala na formułowanie wniosku poprzez odwołanie się do okoliczności sprawy i polemiki z ustaleniami względnie oceną sprawy przez sąd *ad quem*. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. może być wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać przy tym realne i poważne trudności, a także mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia innych spraw (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2020 r., sygn. akt IV CSK 719/19, niepublikowane).

Należy ponadto przypomnieć, iż w zakresie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi. Przy tym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien nie tylko

przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 września 2020 r., sygn. akt I CSK 674/19, niepublikowane).

Naruszenie art. 5 k.c. może stanowić samodzielną podstawę wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście zasadnej w wyjątkowych przypadkach, które powinny być wykazane przez skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Zasadniczo bowiem art. 5 k.c. jako przepis zawierający klauzule generalne nie podlega ścisłej wykładni, lecz pozostawia sądowi rozstrzygającemu sprawę pewien zakres swobody decyzyjnej zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Naruszenie mogłoby uzasadniać przyjęcie skargi do rozpoznania jako oczywiście zasadnej tylko wówczas, gdyby sąd *meriti* dokonał wykładni oczywiście sprzecznej z zasadami logiki czy doświadczenia życiowego albo ze sposobem rozumienia występujących w nim klauzul generalnych jednolicie sformułowanym w orzecznictwie. Jeżeli zaś wykładnia tego przepisu prowadziła do powstania znacznych wątpliwości, wymagających szerszej analizy juretrycznej, to za przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania należałoby obrać art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 520 § 3 k.p.c., a także § 6 pkt 2 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 stycznia 2018 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265).